

Mehmed Hodžić

OD MOSTARA DO BEOGRADA

Politička i društvena djelatnost Šerifa Arnautovića

Mehmed Hodžić
OD MOSTARA DO BEOGRADA
Politička i društvena djelatnost Šerifa Arnautovića

HISTORIJSKE MONOGRAFIJE
Knjiga 34

Izdavač:

Univerzitet u Sarajevu – Institut za historiju
Podgaj 6, 71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
<https://iis.unsa.ba>

Glavni i odgovorni urednik:

Dr. Hana Younis

Recenzenti:

Prof. dr. Adnan Jahić
Prof. dr. Šaćir Filandra
Prof. dr. Zijad Šehić

Fotografija na naslovnici:

Portret Šerifa Arnautovića: Kalendar Rad, Sremski Karlovci, 1909.

ISBN 978-9958-649-83-7

CIP zapis dostupan u COBISS sistemu
Nacionalne i univerzitetske biblioteke BiH
pod ID brojem 67280902

UNIVERZITET U SARAJEVU – INSTITUT ZA HISTORIJU

Mehmed Hodžić

OD MOSTARA DO BEOGRADA

Politička i društvena djelatnost Šerifa Arnautovića

Sarajevo, 2025.

*Šehidu Mehmedu Hodžiću
(1965-1993)*

SADRŽAJ

PREDGOVOR.....	7
UVOD	9
I. DRUŠTVENA DJELATNOST U MOSTARU	
DO 1900. GODINE	21
Porijeklo i početak karijere.....	23
Djelatnost u mostarskoj Kiraethani	29
Slučaj Fate Omanović.....	34
II. POKRET ZA VJERSKU I VAKUFSCO-MEARIFSKU	
AUTONOMIJU	39
Početne aktivnosti tokom 1900. godine.....	41
Godina 1901. – pregovori, podmićivanja, novi memorandum	49
Internacija u Rašku Goru.....	56
Sudski proces 1903. godine	68
“Naprijed samo i prednjači nam!”– Oživljavanje aktivnosti 1905. godine	73
Završni pregovori sa Zemaljskom vladom.....	92
III. NA ČELU VAKUFSCO-MEARIFSCO UPRAVE	
(1909-1919)	103
Izbor za vakufsko-mearifskog direktora.....	105
Djelatnost u Bosanskohercegovačkom saboru (1910-1914)....	115
Prvi svjetski rat.....	147
Odlazak s pozicije vakufsko-mearifskog direktora	168

IV. DJELATNOST U PERIODU 1920-1935. GODINE	181
Izbori za Ustavotvornu skupštinu 1920. godine.....	183
Vakufski direktor po drugi put.....	194
Senator kralja Aleksandra	205
Smrt.....	214
V. ŠERIF ARNAUTOVIĆ I NACIONALNO PITANJE.....	217
VI. NOVINARSKA DJELATNOST ŠERIFA ARNAUTOVIĆA	227
VII. PORODIČNI ŽIVOT ŠERIFA ARNAUTOVIĆA.....	237
ZAKLJUČAK.....	245
CONCLUSION	249
PRILOZI	253
Prilog br. 1: Izvorna građa.....	253
Prilog br. 2: Izbor iz bibliografije radova Šerifa Arnautovića ...	265
KORIŠTENI IZVORI I LITERATURA	271
REGISTRI.....	287
Registar ličnih imena	287
Registar geografskih pojmova.....	293
IZVODI IZ RECENZIJA.....	295
O AUTORU	299

PREDGOVOR

Ova knjiga predstavlja proširenu i u značajnoj mjeri dopunjenu magistarsku tezu koju sam 2020. godine odbranio na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu pred komisijom u sastavu: prof. dr. Zijad Šehić (predsjednik), prof. dr. Edin Radušić (mentor i član) i prof. dr. Amila Kasumović (član). Ujedno, ona je i rezultat realizacije istoimenog naučno-istraživačkog projekta u okviru djelatnosti Instituta za historiju Univerziteta u Sarajevu.

Rad na pisanju magistarske teze i njenom naknadnom uobličavanju u cjelovitu studiju zahtijevao je dugotrajno istraživanje arhivske građe deponovane u različitim arhivima i bibliotečkim ustanovama. Stoga mi je pomoć uposlenika tih institucija bila od neprocjenjivog značaja. Iz tog razloga zahvaljujem se svim kolegama iz arhiva i biblioteka u kojima sam istraživao. S posebnom zahvalnošću želim spomenuti kolegicu Sanitu Hebibović-Vrce, arhivisticu Arhiva Hercegovačko-neretvanskog kantona/županije u Mostaru, kao i kolege arhiviste, Boru Jurišića iz Arhiva Bosne i Hercegovine i Sašu Beltrama iz Historijskog arhiva Sarajevo, zahvaljujući kojima sam neočekivano doznao važne informacije o Šerifu Arnautoviću.

Veliki doprinos uobličavanju ove studije i njenoj konačnoj pripremi za publikovanje dali su recenzenti, koji su svojim sugestijama, prijedlozima i kritikama omogućili da pojedini segmenti teksta budu jasnije elaborirani i istaknuti. Stoga se, s posebnim poštovanjem, zahvaljujem prof. dr. Adnanu Jahiću, prof. dr. Šaćiru Filandri i prof. dr. Zijadu Šehiću. Moja matična kuća, Univerzitet u Sarajevu – Institut za historiju, ukazala mi je veliku čast prihvatajući da bude izdavač

ove knjige, na čemu se zahvaljujem Vijeću Instituta za historiju, kao i direktoru, dr. Sedadu Bešliji.

Urednici knjige, dr. Hani Younis, mojoj prijateljici i kolegici, dugujem beskrajnu zahvalnost za svu stručnu i prijateljsku podršku na mome istraživačkom putu kroz sve prethodne godine. Prijateljicama i kolegicama, dr. Dženiti Sarač-Rujanac i dr. Sanji Gladanac-Petrović, zahvaljujem se na istoj osnovi i u istoj mjeri. Porodici i prijateljima, također, upućujem riječi zahvale.

